

HISTORIA TXATALAK

Olabarrietako antxinako bidegorria

> Berriki hasi dira Ugarkalde eta Olabarrieta auzoak lotuko dituen bidegorria eraikitzeko lanak, oinezkoen eta bizikletazaleen segurtasuna areagotzeko asmoz.

Izan ere, gaur egun ez dago espaloirik Oñatitik Legazpi aldera doan GI-2630 errepidean, eta oinezkoek errepide ertzetik ibili behar izaten dute bizi-arriskuan.

Baina Jose Ramon Arrazolak argitaratu duen *Historias de San Cristobal de Olabarrieta en Oñati* liburuan ikus daitekeen moduan, garai batean espaloiz zabal bat zegoen Olabarrietatik Kale Barri-raino, eta santutxuaren aurretik pasatzen zen. Metrobete eskaseko zabalera zuen oinezkoen bideak, eta errepidetik 15 bat zentimetro altxatzen zen. Hareharrizko harlauzaz egina zegoen, hartxintzar eta harez egindako oinarriaren gainean, eta oinezkoak babesteko balio zuen, gurdietatik lehengo, eta motordun ibilgailuetatik gero. Trafikoa handitzearekin errepidea zabaldu zutenean desagertu zen.

Torreauzo

> Jerardo Elortza

Ez da, ba, zabala Torreauzo. Zañartu, Goribar, Garibai, eta Santxolopeztegi auzoek inguratzen dute eta Artixa-Oñati erreka mugatzen. Baserri klasiko gutxi ditu, zazpi besterik ez, baina oso leku egokian kokatuak, erreka ondoko ibar lauan, Oñatiko *madurran*, zaharrek esango luketen moduan. Egia da, mendian gora ere hedatzen dela Bakue aldera, Aretxabaleako mugaraino iritsiz, lur-zerrenda estu baten bitartez. Beste toki askotan lez, auzo honek ere izen bat baino gehiago eduki du: **Lazarraga** antzina, eta **Torreauzo** edo **San Pedro** gerora, han dagoen ermitarengatik, jakina.

Dena den, Torreauzok garrantzia handia izan du gure herriko historian, bertan baitzituzten euren sortetxeak **Lazarraga**, **Araotz** eta **Garibai** familiek, hurrenez hurren, gaur egun **Etxe Haundi**, **Elazarra** eta **Garibaiko Torrea** deitzen diren etxetan. Sendi hauek Lazarraga izeneko leinu eta klan ahaltsua osatu zuten luzaroan, Oñatin nahiz hemendik kanpora, Arrasaten, Bergaran eta batik bat Arabako iparraldean.

Leinu honen aztarnak edonon eta ugari topa daitezke Oñatiko hiriguneko kaleetan zehar.

AUZORIK AUZO

Torreauzon zituzten euren sortetxeak Lazarraga, Araotz eta Garibai izeneko familiek

Bi abere, arranoa eta oreina, agertzen dira sarritan herriko hainbat armarritan, hots, Lazarraga-Araotz-Garibai klanaren adierazgarriak: plaza nagusian udaletxe ondoko Lazarragatarren palazioan, San Juan kalean, Kale Zaharrean, Kale Barrian, Agirreko Lope kalean, Patruie kalean eta bereziki Bidaurretako monasterioan ikusiko dituzue halako arrastoak. Azkenera orduko, aipaturiko hegaztia eta ugaztuna **Oñatiko armarrifamiliekin ofizialean ere sartu ziren**, udaletxea XVIII. mendearen amaieran eraiki zenean.

Alabaina, **San Pedron ez ziren jauntxoak soilik bizi izan**. Handikiok auzotik kalera edota beste herri batzuetara alde egin zutenean, euren bigarren mailako senideak edota maizterrak jarraitu zuten nekazari gisa jatorrizko sortetxetan mende askotan. Eta ez hori bakarrik. Duela 140 bat urte Torreauzon **Moiua**, **Gerriko** eta **Cía** konpainiak **puntapaixak** (*puntas de París*, alegia) izeneko iltze modernoak egiteko lantegia eraiki zuten errota zahar baten ursaltoa aprobetxatuz eta herriko ehunka **ultze**gin klasiko langabeziara bidaliz. Ultze-fabrika horren lekukotzat geratzen zaizkigu erreka ertzean langileentzat jaso zituzten **San Pedroko kalejako etxebizitzak**.

ARRIZABALAGA
Aroztegia

PAKITA
Altzariak

Berezao Ind. 10
Tel. 943 78 14 64

Sta. Marina, 6
Tel. 943 78 02 21

BUNALDE ALTZARIAK • ALTZARI RUSTIKOAK • NEURRIRA EN POTRATURIKO ALTZARIAK

IRAZOLA

Okindegia

Larrañaga buzoa, 44
Tel.: 943 78 25 97
Mug.: 688 630 754
OÑATI

Herriko egia: Oñatiko Oñati